

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van de Stedelijke Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs 't Schakeltje te Dilsen-Stokkem

Hoofdstructuur bubao

	Instellingsnummer	26161
	Instelling	Stedelijke Lagere School voor Buitengewoon Onderwijs 't Schakeltje
directeur		Robert SEGERS - Davy WILLEMS
adres		Borreshoefstraat 10 3650 DILSEN-STOKKEM
telefoon		089-79.08.72
fax		089-79.08.62
e-mail		rob.segers@dilsen-stokkem.be
website/URL		www.schakeltje.be
	Bestuur van de instelling	961615 – Gemeentebestuur
adres		Europalaan 25 - 3650 DILSEN-STOKKEM
	Scholengemeenschap	122283 - Maas en Kempen
adres		Koning Boudewijnplein 4 3650 DILSEN-STOKKEM
	CLB	114851 - Vrij CLB Maasland
adres		Deken Bernardstraat 4 - 3630 MAASMECHELEN
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	26/11/2012, 27/11/2012, 28/11/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/11/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	12/12/2012

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Ludo Coenen
Teamleden Erik Kortleven

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Wereldoriëntatie - wereldoriëntatie: dovencultuur	7
3.2 Wiskunde - wiskunde: functioneel rekenen - wiskundige initiatie	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Professionalisering	15
4.2 Begeleiding	16
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	17
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
6.1 Wat doet de school goed?	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
6.3 Wat moet de school verbeteren?	18
7. ADVIES	19
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

't Schakeltje is een stedelijke lagere school voor buitengewoon onderwijs die zich richt tot kinderen met een attest voor de types 1 of 8. Behalve voor de instapklas, werkt ze met typegebonden leergroepen. 't Schakeltje deelt in het centrum van Dilsen-Stokkem een grote campus met een school voor algemeen secundair onderwijs, een school voor buitengewoon secundair onderwijs en twee basisscholen. De school organiseert ook een werking Geïntegreerd Onderwijs om in andere scholen individuele leerlingen te begeleiden.

Tijdens de doorlichting onderzoekt de inspectie of de school beantwoordt aan de erkenningsvoorwaarden. Dat gebeurt altijd door een onderzoek van enkele leergebieden, nu wiskunde en wereldoriëntatie. Daaruit blijkt dat de school tegemoetkomt aan haar verplichtingen. Voorts gaat de inspectie na hoe 't Schakeltje de deskundigheidsbevordering van de teamleden en de sociaal-emotionele begeleiding van de leerlingen organiseert en de kwaliteit ervan bewaakt. Ten slotte bekijkt de inspectie hoe het algemene beleid van de school vorm krijgt.

Om kwaliteitsvol te werken met de leerlingen volgt het team van 't Schakeltje een terugkerende, degelijke procedure om wiskunde en wereldoriëntatie goed te plannen. Die aanpak start met het nagaan van de beginsituatie van iedere leerling. Voor wiskunde verloopt dat vrij nauwkeurig en per kind, voor wereldoriëntatie is die beeldvorming meestal algemeen en op niveau van de leerlingengroep. Dit eerste beeld helpt de leraren om de juiste en de nodige ontwikkelingsdoelen te kiezen, zodat de kinderen zich zo goed mogelijk ontwikkelen om later te kunnen functioneren in de maatschappij. De school werkte bovendien een waterdicht systeem uit waardoor die gekozen doelen ook daadwerkelijk aan bod komen, en waardoor de leraren de vorderingen die de leerlingen maken, goed kunnen opvolgen. Want, die informatie is weer nodig om nieuwe doelen te kiezen. Overigens is de wijze waarop de school dit systeem uitwerkte voor het leerdomein technologie, een voorbeeld.

Het is daarenboven belangrijk te onderstrepen dat de wiskundelessen goed zijn opgebouwd en dat leraren kinderen vooral de nodige tijd geven om al doende wiskundige inzichten en technieken te verwerven. Wel is het aangewezen dat de leraren proberen hun leerstof meer uitdagend te verpakken, omdat dit de leerlingen nog meer stimuleert tot wat ze moeten leren. Die uitdaging ontbreekt trouwens ook vaak in de lessen wereldoriëntatie, een leergebied waarvoor het team best nog een aantal afspraken maakt. Die moeten vooral gaan over het klasbeeld, want dat ondersteunt de kinderen bij het leren, en over het aanbrengen van leerinhouden, dat nu meestal vakkengesplitst in plaats van thematisch gebeurt.

Naast enkele leergebieden onderzocht de inspectie hoe de school de professionaliteit van de teamleden doorlopend verbetert, en hoe ze blijft investeren in de sociale en de emotionele begeleiding van de kinderen. Voor beide processen verloopt dat heel doelgericht én doeltreffend. De school vat de ambitie om zowel de onderwijskwaliteit als de deskundigheid van de teamleden voortdurend bij te schaven in één doordachte beweging en daarvoor zijn de jaarprioriteiten bepalend. Behalve scholing, zijn de sterke overlegcultuur en het gebruiken van de deskundigheid van individuele teamleden belangrijk daarvoor. Dat geldt verder ook voor de kwaliteitsvolle wijze waarop de sociaal-emotionele begeleiding verloopt en dit aspect tot een sterkhouders maakt. Vanuit een onderbouwde visie en een weloverwogen aanpak is die begeleiding gericht op het bewerken van zo veel mogelijk zelfvertrouwen en de zelfwaardering bij de leerlingen.

Wezenlijk voor de kwaliteitsvolle schoolwerking is ten slotte het algemene beleid. Dat blijkt zeer krachtig te zijn. Het gaat uit van een gedeeld leiderschap en een gezamenlijk streven naar goed onderwijs. Samen school maken is in 't Schakeltje geen holle slogan. Nog veel treffender is dat 't Schakeltje een warme, hartelijke school is waar directeurs, teamleden en medewerkers zorg dragen voor elkaar en voor de leerlingen.

De doorlichting mondt uit in een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

wereldoriëntatie -
wereldoriëntatie: dovenscultuur
wiskunde -
wiskunde: functioneel rekenen -
wiskundige initiatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Socio-emotionele begeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Wereldoriëntatie - wereldoriëntatie: dovencultuur

Voldoet

Motivering

Voor beide types werkt de school doordacht en cyclisch aan de handelingsplanning voor wereldoriëntatie. Vanuit een evenwicht tussen de leerdomeinen en door in het algemeen tegemoet te komen aan de type-eigen benadering van dit leergebied, bewerken de leraren de harmonische ontwikkeling en een optimale integratie van de leerlingen, inspeland op hun ontwikkelingsniveau.

Vaststellingen

Beginsituatiebepaling

Beeldvorming

Opvolging

Functionele neerslag

Actualisering

De beeldvorming over de mate waarin nieuwe leerlingen vanuit verschillende dimensies greep hebben op de hen omringende wereld, blijft beperkt tot indicaties over interesses.

Voor leerlingen die doorstromen, bespreekt de eindklassenraad de vorderingen van de leerlingen. De daarover geregistreerde gegevens in het leerlingvolgsysteem zijn divers, maar doorgaans waarderend en veeleer gericht op leerattitudes, en weinig functioneel voor de beginsituatiebepaling.

Om de beginsituatie van een groep vast te leggen beschouwen de groepsleraren van opeenvolgende groepen op het einde van het schooljaar de behandelde onderwerpen voor de verschillende leerdomeinen.

Sommige groepsleraren peilen in het begin van het schooljaar bij hun leerlingen naar interessevelden.

Het formuleren van specifieke zorgvragen blijft de uitzondering.

Doelenselectiefase

Selectie ontwikkelingsdoelen

Leerlingenkenmerken

Op maat

Harmonische ontwikkeling en

optimale integratie

Evenwichtig aanbod

Doelenkaders

Multidisciplinair overleg

Het team kiest ontwikkelingsdoelen wereldoriëntatie voor de instapklas, de onder-, midden- en bovenbouw. De keuze gebeurt vanuit de type-eigen visie die de school voor dit leergebied aankleeft. Die beoogt een evenwicht tussen de leerdomeinen en is gericht op zowel de harmonische ontwikkeling en een optimale integratie van de leerlingen, als het ontwikkelingsniveau van het betreffende kind.

Zoals voor wiskunde deelt het team de gekozen doelen in als 'basisdoelen', die de teamleden voor de betrokken groep moeten nastreven, of als 'doelen in wording' waaraan de teamleden al aan werken, maar die basisdoelen zijn voor de daaropvolgende leergroepen.

Voor leerlingen met een specifieke zorgvraag selecteert de groepsleraar aangepaste ontwikkelingsdoelen, hetgeen heel uitzonderlijk aanleiding kan geven tot het uitwerken van een

individueel handelingsplan.

Voor schoolverlaters van type 8 die in aanmerking komen voor het getuigschrift basisonderwijs, voorziet de groepsleraar aanvullende ontwikkelingsdoelen om de eindtermen basisonderwijs te kunnen bereiken met deze leerlingen.

Vorbereidingsfase
Planningsdocumenten
Multidisciplinair
Groeperingsvorm
Infrastructuur en uitrusting

Het team hanteert transparante en functionele planningsdocumenten.

Om de doorgaande lijn in het aanbod van leerinhouden te verankeren en aan te tonen, werkte het team per type en voor de opeenvolgende groepen een schematisch overzicht uit van 'basisdoelen' en 'doelen in wording'.

Vorig schooljaar was het leerdomein technologie een schoolprioriteit. Het team werkte per type een gestoffeerde, in concrete doelen geformuleerde leerlijn uit, gerelateerd aan overeenstemmende activiteiten en bijhorende lesdoelen. Het is een voorbeeld van goede praktijk.

De groepsleraren werken de vooropgestelde doelenselectie uit in het groepshandelingsplan. Per domein leggen ze voor elk na te streven ontwikkelingsdoel de link met de overeenstemmende lessen en hun lesdoelen. Zo streven de leraren een sluitend aanbod na.

Om het aanbod te stofferen gebruiken de leraren voor beide types hetzelfde onderwijsleerpakket. Dit pakket laat ruimte voor aanvullingen. De jaarkring, soms ook gebeurtenissen en interesses van leerlingen monden uit in aanvullingen vanuit andere pakketten of zelfgemaakt materiaal. De instapklassen volgen een pakket dat complementair is met dat voor Nederlands, hetgeen een sterk geïntegreerde aanpak vooropstelt.

Om overlappingen en lacunes te vermijden maken de leraren van opeenvolgende groepen afspraken over onderwerpen en thema's. Ze zijn opgenomen in een schooloverzicht van onderwerpen of inhouden en gerubriceerd per groep en per domein.

De dagplanning vermeldt voor elke activiteit passende doelen uit andere leergebieden, vooral leren leren, sociaal-emotionele ontwikkeling en Nederlands. Het team wil zo de aandacht voor horizontale samenhang waarborgen. De leraren kiezen deze doelen bij de voorbereiding van hun activiteit, wat volgens hen ervoor zorgt dat ze daar effectief aan werken.

De school legt binnen wereldoriëntatie accenten op gezondheidseducatie en op de rubriek verkeer en mobiliteit van het leerdomein ruimte. Alle leerlingen volgen wekelijks een halve lestijd verkeersopvoeding en er lopen permanent een aantal sensibiliserende initiatieven voor gezond leven. Na een enquête die uitwees dat het veel leerlingen niet of niet goed ontbijten, bereidt een werkgroep een school-project voor.

De school reserveert in principe wekelijks drie lestijden voor wereldoriëntatie. Dit varieert in de praktijk tussen anderhalve en vijf lestijden, wat te wijten is aan de verschillende kijk van leraren op de invulling van deze en andere lestijden.

Hoewel belangrijk voor de ondersteuning van de ontwikkeling van het ruimte- en tijdsbesef zijn er geen expliciete afspraken over de graduele opbouw, de weergave, de aanwezigheid en het functionele gebruik van ruimte- en tijdskaders in het klasbeeld.

Er is summiere afstemming over de exploratie van de nabije en verdere omgeving, de aanwending van actualiteit en de visualisering van het actuele thema in het klasbeeld.

Voor de eindklassen is er een overeenkomst met de school voor buitengewoon secundair onderwijs, waarmee ze de campus deelt, om de leerlingen twee lestijden per week te laten kennismaken met allerlei technieken.

Voor zover gehanteerde bronnen ze vooropstellen, voorzien leraren het gebruik van werkvormen. Meestal plannen ze tijdens hoekenwerk ook een taak voor wereldoriëntatie.

Vierwekelijks is er een kookactiviteit voor de bovenbouwgroepen van type 8. De betrokken leraar stelt ontwikkelingsdoelen voorop die verwijzen naar onder meer gezondheidseducatie, technologie en de leergebieden wiskunde en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Omdat de school vanuit haar visie opteert voor een computerklas en ICT-lessen lopen afspraken over afstemming op het leergebied wereldoriëntatie.

Voor leeractiviteiten wereldoriëntatie hanteert de school de groepsindeling voor het leergebied Nederlands, die behalve voor wiskunde, voor alle leergebieden geldt.

In de uitgeschreven handelingsplanning voor dit leergebied onderstreept het team niet alleen het belang van de evaluatie van kennis, maar ook van inzichten, attitudes en vaardigheden.

Uitvoeringsfase
Planmatige aanpak
Aanbod op maat
Organisatie op maat
Methodiek en werkvormen
Samenhang realiseren

Uit de voorgelegde dagplanningen van de voorbije maanden blijkt dat de teamleden vanuit hun aanbod consequent investeren in het nastreven van de geselecteerde doelen uit het individueel of het groepshandelingsplan.

De bijgewoonde activiteiten geven vanuit een doorgaans kwaliteitsvolle klassikale instructie een heel divers beeld. Dat varieert van doorgaans sterk aangestuurde lessen, veelal zonder uitdagende contexten, tot beklijvende activiteiten die een aaneenschakeling zijn van afwisselende doe-momenten en veel interactie.

Werkvormen die samenwerking bevorderen, komen frequent voor.

Uitgezonderd voor evident cursorisch te benaderen aspecten, krijgen veel activiteiten een vakkengesplitste, veel minder een

thematische en voor kinderen 'echtere' benadering van de wereld.

Vooraf leeruitstappen en meerdaagse extramurosactiviteiten laten leerlingen het realistische karakter van leerinhouden ervaren, wat hun betrokkenheid stimuleert.

Het klasbeeld is doorgaans heel sober. Er is weinig of geen visuele ondersteuning van het actuele thema. Het ontbreekt in sommige groepslokalen aan de nodige tijd- en ruimtekaders. De leraren wenden vooral aanwezige tijdskaders functioneel aan.

De teamleden hanteren een stijl die getuigt van veel inlevingsvermogen en respect voor kinderen, wat ongetwijfeld bijdraagt tot hun welbevinden.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan doelen/diagnostisch

Valide

Betrouwbaar

Evenwichtig en representatief

Procesevaluatie

Rapportering

Zowel voor type 1 als voor type 8 werkt het team vanuit een gedragen visie op evaluatie. Die focust op de rapportering van vorderingen en op eventuele bijsturing van het handelingsplan.

Bijsturingen gebeuren meestal momentaan op basis van observaties en leerlingenwerk.

Met vooral zelfgemaakte toetsen evalueren de groepsleraren vooral de kennis van leerlingen.

Uit de gesprekken blijkt dat de leraren ook inzichten, vaardigheden en attitudes belangrijk vinden, en de vooruitgang daarin tijdens observaties kunnen inschatten, daarvoor terugvallend op hun professionaliteit.

De rapportering voor dit leergebied gaat uit van een waarderingsschaal voor een aantal items die samen een globaal, maar volledig beeld moeten geven over het leergebied. De school reikt driemaal per jaar een rapport uit en koppelt dit aan een oudercontact.

Er is een zekere verscheidenheid in de kwaliteit en functionaliteit van bevindingen die leraren opnemen in het leerlingvolgsysteem. Ze zijn voorwerp van bespreking tijdens de klassenraad.

3.2 Wiskunde - wiskunde: functioneel rekenen - wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

Observaties, documentenanalyse en gesprekken tonen aan dat de school beantwoordt aan haar inspanningsverplichting om vanuit de beginsituatiebepaling geselecteerde ontwikkelingsdoelen na te streven. Dit gebeurt met voldoende oog voor een evenwicht tussen de leerdomeinen en op basis van een cyclisch uitgewerkte handelingsplanning. Op die manier draagt de school bij tot de harmonische ontwikkeling van de leerlingen en hun optimale integratie in de samenleving.

Vaststellingen

Beginsituatiebepaling

Beeldvorming

Opvolging

Functionele neerslag

Actualisering

Vanuit pertinente data die ze destilleert uit genormeerde tests, het intakegesprek met de ouders en informatie van het CLB vormt de klassenraad zich een accuraat beeld over de beginsituatie van elke nieuwkomer. Die beginsituatie is bepalend voor de rekenniveaugroep waarvan het kind zal deel uitmaken.

De eindklassenraad buigt zich aan de hand van observaties, tests van het leerlingvolgsysteem en methodegebonden en eigen toetsen over de vorderingen van individuele leerlingen. Dit laat de raad toe hun nieuwe beginsituatie voor volgend schooljaar te bepalen, alsook in functie van aanvullende hulp individuele zorgvragen te formuleren.

Door de opzet van de eindklassenraad start de school in september meteen met de gepaste groepsindeling. Toch toetsen de groepsleraren dan opnieuw de verschillende leerdomeinen om na te gaan in welke mate opfrislessen nodig zijn.

De leerlingendossiers zijn overzichtelijk en geven een beeld van de evolutie, die de leerling doormaakte in de school. De teamleden verwerken hun informatie over de beeldvorming van ieder kind in het leerlingvolgsysteem. Het zorgteam bundelt van elke groep de belangrijkste leerlingresultaten in een verzamelstaat.

Halverwege het schooljaar bespreekt de klassenraad de vorderingen van alle leerlingen. Dit kan leiden tot een bijsturing van het handelingsplan. Tussentijds kan het multidisciplinaire overleg (MDO) beslissen tot het opstellen of aanpassen van het individuele handelingsplan voor een leerling.

Doelenselectiefase

Selectie ontwikkelingsdoelen

Leerlingenkenmerken

Op maat

Harmonische ontwikkeling en optimale integratie

Evenwichtig aanbod

Doelenkaders

Multidisciplinair overleg

Vanuit een evenwicht tussen de leerdomeinen selecteert het team een vast pakket ontwikkelingsdoelen wiskunde voor de instapklas, de onder-, midden- en bovenbouw. De selectie gebeurt vanuit de visie die het team voor elk van de types uitschreef, en die uitgaat van zowel de harmonische ontwikkeling en een optimale integratie van de leerlingen, als het ontwikkelingsniveau van het betreffende kind.

Leerlijnen waarborgen de doorgaande lijn in het aanbod van leerinhouden. Het team rubriceert de gekozen doelen als 'basisdoelen' die de groepsleraar met de betrokken groep moet nastreven, of als 'doelen in wording' waar de groepsleraar al aan

werkt, maar die 'basisdoelen' zijn voor de daaropvolgende leergroepen.

Voor leerlingen met een specifieke zorgvraag kiest de groepsleraar of het ondersteunende teamlid in aangepaste ontwikkelingsdoelen.

In type 8 selecteert de groepsleraar voor schoolverlaters die in aanmerking komen voor het getuigschrift basisonderwijs, aanvullende doelen in functie van het bereiken van de eindtermen basisonderwijs.

Vorbereidingsfase
Planningsdocumenten
Multidisciplinair
Groeperingsvorm
Infrastructuur en uitrusting

Het team hanteert transparante en functionele planningsdocumenten.

Op schoolniveau is voor elk type en onderverdeeld in de opeenvolgende groepen een schematisch overzicht van 'basisdoelen' en 'doelen in wording' uitgewerkt. Dit visualiseert de beoogde continuïteit en de gradatie in leerinhouden.

De groepsleraren werken het groepshandelingsplan uit op basis van de vastgelegde doelenselectie. Daarin linken ze per domein elk na te streven ontwikkelingsdoel aan overeenstemmende lessen of lesdoelen, hetgeen een sluitend aanbod vooropstelt. Dit komt dan terug in de dagplanning.

Om het aanbod te stofferen gebruiken de leraren voor elk type een ander, uniform onderwijsleerpakket. Vooral met het oog op functionaliteit en automatisering vullen ze veelvuldig aan met toepassingen uit andere pakketten of met zelfgemaakt materiaal. Verwijzend naar het grote dagdagelijkse belang van meten en meetkunde onderstrepen leerkrachten dat ze er daarom ook veel aandacht en tijd aan besteden.

De dagplanning voorziet per activiteit een rubriek voor passende doelen uit andere leergebieden, vooral leren leren en sociaal-emotionele ontwikkeling. Zo wil de school het bewerken van samenhang verankeren. De keuze van deze doelen gebeurt tijdens de voorbereiding, wat volgens leraren ertoe bijdraagt dat ze daaraan bewust en gericht werken.

De school voorziet dat de bijzondere leerkracht individueel onderwijs (BLIO) sommige leerlingen met specifieke noden individueel of in een klein groepje klasextern kan begeleiden. Praktische afspraken moeten een vlotte organisatie waarborgen.

In geval van aanvullende ondersteuning werken de groepsleraar of de BLIO een individueel handelingsplan, dan wel een therapieplan uit.

Voor de wiskundelessen hergroepeert de school de typegebonden leergroepen in homogene rekengroepen, die voor zover nodig worden ingedeeld in subniveaugroepen. Daarom lopen de wiskundelessen in de school dagelijks op hetzelfde moment. Ze plant wekelijks zes lestijden.

Behalve over de getalbeelden gelden weinig schoolgebonden of type-eigen afspraken over leergebiedondersteunende aspecten zoals wandplaten of referentiematen, die kinderen een houvast geven.

Vanuit functionele overwegingen is er in type 1 expliciete aandacht voor het inzetten van hulpmiddelen zoals de zakrekenmachine.

Kooklessen voor de oudste type 8-groepen spelen in op sommige ontwikkelingsdoelen voor wiskunde.

Omdat de school vanuit haar visie opteert voor een computerklas en ICT-lessen lopen tussen de groeps- en de ICT-leraar afspraken over afstemming op het leergebied wiskunde.

Er gelden afspraken over de evaluatie van de leerinhouden en de planning daarvan.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak

Aanbod op maat

Organisatie op maat

Methodiek en werkvormen

Samenhang realiseren

De leraren maken planmatig werk van de geselecteerde doelen uit het individueel of het groepshandelingsplan.

Tijdens de bijgewoonde activiteiten hanteren de leraren doorgaans een identieke en consequente opbouw vanuit het concrete, over het schematische naar het abstracte niveau. Ze beantwoorden aan de doelen die ze in hun dagplanning vooropstellen.

Inspelen op de betrokkenheid van leerlingen is een constant streven van de leraren. Dat vertaalt zich in veel aandacht voor zowel differentiatie en individualisatie, als activerende werkvormen die leerlingen kansen geven om individueel of in groepjes te handelen. Leerkrachten onderstrepen overigens dat dit 'doen' in het bijzonder geldt voor de domeinen meten en meetkunde, waarbij in type 1 de klemtoon ligt op functionaliteit vanuit het streven de zelfredzaamheid te bevorderen. Het is tijdens lesactiviteiten doorgaans veel minder een uitgangspunt om de betrokkenheid van kinderen aan te wakkeren vanuit uitdagende contexten.

De teamleden hanteren een stijl die getuigt van veel inlevingsvermogen en respect voor kinderen, wat ongetwijfeld bijdraagt tot hun welbevinden.

Evaluatiefase

Visie en afspraken

Systeem of instrument

Gelinkt aan doelen/diagnostisch

Valide

Betrouwbaar

Evenwichtig en representatief

Procevaluatie

Rapportering

Het team heeft vanuit de eigenheid van elk type een geëxpliciteerde visie op evaluatie, die gericht is op rapportering van vorderingen en op eventuele bijsturing van het handelingsplan.

De degelijke beginsituatiebepaling en de duidelijk afgebakende doelenselectie laten de teamleden toe om na te gaan of hun aanpak effectief is. Dat gebeurt soms door observaties, maar vooral door het opvolgen van het leerlingenwerk en het afnemen van toetsen. De leraren van de type 1-groepen maken

vooral zelf toetsen, in type 8 gebruiken ze vooral methodegebonden toetsen. De school paste de wiskundetoetsen van het leerlingvolgsysteem die ze gebruikt voor type 8, aan voor type 1-leerlingen. Men is zich ervan bewust dat daardoor de validiteit en betrouwbaarheid niet meer volledig verzekerd is.

Trimestrieel bespreken de groepsleraren tijdens het 'zorggesprek' met de leraar bijzondere pedagogische taken de resultaten en de vorderingen van de leerlingen met het oog op bijsturing van het individuele of groepsaanbod en van de aanpak daarvan. Ook het MDO en vooral de (eind-)klassenraad zijn daarvoor vanuit hun eigenheid overlegorganen.

Driemaal per jaar rapporteert de school de vorderingen van de kinderen. Voor wiskunde gebeurt dit op basis van een cijfer, waarvan het gewicht van elk domein anders is. Technisch-cognitieve luiken wegen daarin zwaarder door. Elk rapport is gekoppeld aan een oudercontact om de evolutie van de kinderen te kunnen duiden.

De teamleden registreren resultaten en hun beoordeling daarvan in het leerlingvolgsysteem. Dit schooljaar start het team met de geleidelijke invoering van een elektronisch leerlingvolgsysteem.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling

Motivering

- Professionalisering van het team en van teamleden gaat uit van een uitgeschreven en gedragen visie. Die krijgt zijn vertaling in het nascholingsplan, wat de doelgerichtheid sterk bevordert. De realisatie van het schooleigen pedagogisch project en het inspelen op interesses of specifieke deskundigheid van individuele teamleden zijn de pijlers.
- Expertiseontwikkeling kadert altijd binnen de realisatie van onderwijsvernieuwingen of bijstellingen die de school vooropstelt in de prioriteitenplanning. Die kanaliseert op basis van een interne schoolanalyse noden en behoeften.
- Voor teamgerichte nascholing doet de school op voorstel van het zorgteam en in overleg met het team in hoofdzaak een beroep op externe ondersteuning. Studiedagen en teamvergaderingen vormen de gelegenheid daarvoor.
- De maandelijkse teamvergadering is een structureel moment voor vormen van collegiaal leren zoals reflectie en ervaringsuitwisseling tijdens intervisie. Nieuwe en dus minder ervaren leraren ervaren het trimestriële 'zorggesprek' als leerrijk en ondersteunend. Dit geldt ook voor het zorgcoördinatie-overleg van de scholengemeenschap.
- De school beschikt over een orthotheek en over een aantal pedagogisch-didactische tijdschriften. Teamleden gebruiken ze geregeld. Het verantwoordelijke teamlid sensibiliseert de collega's door tweemaandelijks de nieuwe werken en recentste publicaties in de personeelsruimte te presenteren. Dit verhoogt ook het raadplegen en gebruiken van literatuur.
- Zowel voor de paramedici als voor de leerkrachten fungeert een teamlid als mentor. De ondersteuning focust veeleer op wegwijsbegeleiding, minder op het opbouwen van bekwaamheid.
- De school stimuleert het aanscherpen van individuele deskundigheid. Teamleden krijgen kansen tot individuele nascholing, met terugkoppeling naar de directeur en het team. De school bevordert expertisedeling en wendt ze aan om teamleden of het hele team te sensibiliseren, te informeren en te professionaliseren. De ICT-leraar, de groene leerkracht zijn voorbeelden. Er heerst in het team een grote openheid en bereidheid daaromtrent.
- De voorbereiding van het functioneringsgesprek daagt teamleden uit te reflecteren over hun professionaliteit als didacticus, vakspecialist en evaluator, maar ook over hun expertiseontwikkeling.
- Het nut is het eerste criterium om de doeltreffendheid van een gevolgde nascholing te beoordelen. De school ervaart wel dat de effectiviteit verhoogt door de gerichte screening van de nascholingsmarkt in functie van de eigen verwachtingen en voorts ook door het expliciteren van die verwachtingen aan de nascholingsinstelling.
- Deskundigheidsbevordering kadert in een consequent en doordacht streven naar een betere onderwijskwaliteit en is daardoor ontwikkelingsgericht. Vorig schooljaar stond technologie centraal, dit

schooljaar ligt het accent onder meer op facetten van de sociaal-emotionele begeleiding en ook voor de volgende twee schooljaren zijn de bakens uitgezet.

4.2 Begeleiding

4.2.1 *Sociale en emotionele begeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling

Motivering

- Het team is zich bewust van het belang van een sociaal-emotionele begeleiding. Dit komt onder meer omdat heel wat instromende kinderen kampen met een gebrek aan zelfwaardering en zelfvertrouwen, en het team dit vrij snel weet te verbeteren. Dit gezamenlijke bewustzijn vertaalt zich in een geëxpliciteerde en gedragen schoolvisie die focust op statusverlening en welbevinden.
- Het besef van de nood aan en het belang van sociaal-emotionele begeleiding en de gestructureerde, vooral op preventie gerichte methodiek bevordert de doelgerichtheid.
- De school kleeft hiervoor een vijflagig model aan dat vertrekt van het schoolleefklimaat en via preventie uitmondt in curatieve maatregelen. Voor elk van deze vijf lagen lopen één of meer initiatieven op school-, team- of leerlingenniveau die ondersteunend zijn.
- In functie van de sociaal-emotionele begeleiding wendt de school op een adequate wijze beschikbare interne expertise aan. De invulling van de rol van groene leerkracht en de ontluikende interesse voor relaxatieoefeningen getuigen daarvan.
- Teamleden tonen met voorbeelden aan dat de wijze waarop de sociaal-emotionele begeleiding verloopt, ook doeltreffend is. Feedback van ouders en leerlingen dat ze zich goed en thuis voelen zijn daar de belangrijkste aanwijzingen voor.
- De school stelt de werking regelmatig in vraag. Uit de interne schoolanalyse blijkt op teamniveau een nood aan afstemming over wat een veilig en voorspelbaar schoolklimaat moet zijn. Een externe instelling begeleidt het team dit schooljaar in een uitgezet traject dat moet uitmonden in een aanpak. Deze op ontwikkeling gerichte benadering blijkt ook uit de intentie om de volgende twee schooljaren tevredenheidsenquêtes af te nemen bij ouders en leerlingen als aanzet tot mogelijke nieuwe initiatieven.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school beantwoordt aan de gecontroleerde regelgeving.
- De directeur fungeert sinds dit schooljaar halftijds als coördinerend directeur van de scholengemeenschap en blijft in halftijdse opdracht in hoofdzaak verantwoordelijk voor het pedagogisch- didactische luik van de school. Zijn collega werkt voorts halftijds als secretariaatsmedewerker.
- Het team ervaart de directie als laagdrempelig, positief, betrokken, inlevend, goed geïnformeerd en eenduidig, ook naar de leerlingen. De teamleden leggen uit dat het leiderschap gestoeld is op inspraak en dat de structuren daarop gebaseerd zijn.
- De representatief samengestelde 'visiegroep' toetst interne en externe verwachtingen aan de visie en de draagkracht van de school. Dit moet de haalbaarheid van vernieuwingen waarborgen.
- Het zorgteam stuurt de dagdagelijkse, inhoudelijke werking aan en volgt ze op. De teamleden ervaren zodoende een vlot lopende en efficiënte organisatie.
- Een twintigtal werkgroepen is tijdelijk of permanent zowel onderwijsinhoudelijk als organisatorisch actief. Doorgaans ontstaan deze werkgroepen spontaan, er is ook geen verplichting om ervan deel uit te maken. De werkgroepen zetten binnen hun aandachtsveld de lijnen uit, sturen de werking aan, volgen ze eventueel op en koppelen terug naar de directie en het team. Teamleden onderstrepen dat deze werkwijze hun betrokkenheid bij de school sterk bevordert.
- De maandelijkse teamvergadering start doorgaans met een overlegmoment, hetgeen de onderlinge afstemming en de gezamenlijke doelgerichtheid ten goede komt. Beslissingen vallen omzeggens altijd in consensus.
- De school werkt met een driejarenplan dat voor elk schooljaar voorziet in enkele, duidelijk afgebakende prioriteiten. Dit schooljaar betreft het de introductie van een elektronisch leerlingvolgsysteem, een uniforme schoolaanpak voor een veilig en voorspelbaar schoolklimaat en het werken met compenserende software.
- Vernieuwingen verlopen doordacht, gedoseerd en gefaseerd. Visievorming, scholing en vormen van ondersteuning zijn hiervoor de pijlers. Zo komt het dat de werking doorleefd en gedragen is. Rond heel wat facetten van de schoolwerking bundelen brochures de visie, de aanpak en de afspraken. In de praktijk blijken deze documenten instrumenten te zijn.
- De school heeft de gewoonte om voortdurend de processen en de werking te evalueren en zo nodig bij te sturen. De cyclisch terugkerende interne schoolanalyse en tevredenheidsonderzoeken bij ouders en leerlingen leiden tot aanpassingen. Ze volgt ook de vorderingen van leerlingen op in het vervolgonderwijs. Voorts heeft het team de gewoonte te reflecteren over de eigen praktijk.
- Het team kenmerkt zich door een sterke cultuur van samenhang, gedragen door verantwoordelijkheidszin, vernieuwingsbereidheid, gezamenlijke doelgerichtheid en vooral door zorg voor de leerlingen en voor elkaar. Treffende voorbeelden die werden aangereikt, geven aan dat de kwalificatie uitmuntend hier op zijn plaats is.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De helderheid van de cyclische handelingsplanning die de school voor wiskunde en wereldoriëntatie hanteert in beide types.
- Het functionele en sluitende systeem om de na te streven doelenselectie te verankeren in de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie.
- De vakdidactische opbouw van de bijgewoonde wiskundeactiviteiten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het kwaliteitsvolle schoolbeleid, want de aanpak van zowel de deskundigheidsbevordering van het team en van teamleden, als de sociaal-emotionele begeleiding van leerlingen wijst op een sterke doelgerichtheid, doeltreffendheid, ondersteuning en ontwikkeling.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een effectief beleid, gedragen door een gedeeld leiderschap, een grote gezamenlijke doelgerichtheid en een sterk innovatief vermogen en dit met veel oog voor de draagkracht van de teamleden en de school.
- Een warme school waar directeurs, teamleden en medewerkers zorg dragen voor elkaar en voor de leerlingen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De wat troebele visie op het leergebied wereldoriëntatie, hetgeen uitmondt in een veeleer vakkengesplitste benadering en in minder afstemming over ondersteunende aspecten zoals ruimte- en tijdskaders en het functionele gebruik daarvan, de actualiteit en de exploratie van de nabije en verdere omgeving.
- De minder expliciete aandacht voor het intrinsiek motiveren van leerlingen vanuit voor hen uitdagende contexten.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor type 1, type 8.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ludo Coenen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: